Pratite nas na
facebook.com/zadarskilist

PUNA DVORANA ● VELIKI INTERES ZADRANA ZA PREDAVANJE O EKOLOŠKOJ POLJOPRIVREDI

INTEGRIRANA POLJOPRIVREDA
Budućnost u kojoj želimo sudjelovati

Integrirana poljoprivreda podrazumijeva uravnoteženu primjenu agrotehničkih mjera u svrhu proizvodnje ekološki i ekonomski prihvatljivih proizvoda uz minimalnu uporabu agrokemikalija, a svrha integrirane proizvodnje je proizvodnja ekonomski isplativih i ekološki prihvatljivih proizvoda

Krešimir BUKVIĆ
Snimio Fabio ŠIMIČEV

ZADAR ● Hrvatska ima mnogo veće potencijale za razvoj ekološke poljoprivrede, kao zemlja bez teške industrije, od razvijenijih europskih država, no usprkos tome eko poljoprivreda danas kod nas pokriva svega 2,45 posto poljoprivrednih površina. U brojkama, 2014. godine broj eko poljoprivrednih gospodarstva iznosio je oko 1.600, ili (podaci za 2012. godinu) 31.903,5 hektara, informira je okupljene mr. sc. Hrvoje Klarić, dipl. ing. agr., viši stručni savjetnik u Savjetodavnoj službi Zadarske županije, na predavanju «Zašto ekološka poljoprivreda», u organizaciji udruge «Eko-Zadar». Predavanje je održano u Gradskoj knjižnici Zadar, u sklopu projekta «Zelena transformacija», a prisutni su imali priliku čuti kakve su razlike između ekološke, konvencionalne, GMO i integrirane poljoprivrede, kako zakon regulira ta područja, kako se zadnjih tridesetak godina razvijala eko poljoprivreda, kakav pristup eko poljoprivredi imaju razvijene europske zemlje, a kakav Hrvatska, zašto je eko poljoprivreda tako slabo zastupljena kod nas i što napraviti.

Hrvoje Klarić

Zainteresirani slušaci

U 10 godina od 2 do 1.500 eko proizvođača

Bilo je riječi o raznim aspektima vezanim za eko poljoprivredu i proizvodnju hrane, a o tome koliko je tema bila pogodena svjedočila je puna dvorana, a neki od prisutnih su predavanje slušali na nogama.

– Tko u razvijenim europskim zemljama odumire. Njihova je zemlja u toj mjeri iskorištena da gotovo i ne postoji mikrobiološka aktivnost. Pesticidi su toliko zatrovali zemlju da danas proizvođači hrane moraju paziti na koji način i kako pristupiti poljoprivredi. U najgoroj situaciji je Velika Britanija, a blizu im je i Italija. Kod nas, naprotiv, zbog izostanka teške industrije, tlo je još uvijek u neusporedivo boljem stanju nego u razvijenim europskim zemljama, no tek se manji broj poljoprivrednih proizvođača, kao što sam spomenuo, odlučuje za eko poljoprivredu. I iako je trend uzlazan jer smo 2002. godine imali samo 2 eko proizvođača, nasuprot 1.528 registriranih 2012. godine, i dalje je riječ o jako malom postotku koji je trebutačno nešto veći od 2,5 posto. Razloga je mnogo, od problema s administracijom, posebice u dijelu imovinsko-pravnih odnosa, preko samog načina ekološkog uzgajanja koje zahtjeva više truda od konvencionalne poljoprivrede, pa do plasmana, naglasio je Klarić.

No, eko poljoprivreda bi mogla postati jedini prihvatljivi način proizvodnje hrane, a prijelazno razdoblje bi četirirana poljoprivreda.

– EU traži da svi krenu u integriranom poljoprivredom, da se potpuno zabrani konvencionalna poljoprivreda i iako datum za sada još nije točno određen, samo je pitanje vremena kada će ta direktiva stupiti na snagu. Integrirana poljoprivreda podrazumijeva uravnoteženu primjenu agrotehničkih mjera u svrhu proizvodnje ekološki i ekonomski prihvatljivih proizvoda uz minimalnu uporabu agrokemikalija, a svrha integrirane proizvodnje je proizvodnja ekonomski isplativih i ekološki prihvatljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, u cilju zaštite zdravlja ljudi, životinja, prirode i okoliša te zaštite interesa potrošača. Njemačka je svu svoju poljoprivredu organizirala na taj način, izbacivši u potpunosti konvencionalni način poljoprivredne proizvodnje kakav poznajemo do sada. Koliko su u tom smjeru daleko otišli svjedoči i činjenica da se danas integrirana poljoprivreda u Njemačkoj zove konvencionalna poljoprivreda.

Lišeni GMO-a

Eko poljoprivreda bi mogla postati jedini prihvatljivi način poljoprivredne hrane, a prijelazno razdoblje bi ći integrirana poljoprivreda.

– EU traži da svi krenu u integriranom poljoprivredom, da se potpuno zabrani konvencionalna poljoprivreda i iako datum za sada još nije točno određen, samo je pitanje vremena kada će ta direktiva stupiti na snagu. Integrirana poljoprivreda podrazumijeva uravnoteženu primjenu agrotehničkih mjera u svrhu proizvodnje ekološki i ekonomski prihvatljivih proizvoda uz minimalnu uporabu agrokemikalija, a svrha integrirane proizvodnje je proizvodnja ekonomski isplativih i ekološki prihvatljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, u cilju zaštite zdravlja ljudi, životinja, prirode i okoliša te zaštite interesa potrošača. Njemačka je svu svoju poljoprivredu organizirala na taj način, izbacivši u potpunosti konvencionalni način poljoprivredne proizvodnje kakav poznajemo do sada. Koliko su u tom smjeru daleko otišli svjedoči i činjenica da se danas integrirana poljoprivreda u Njemačkoj zove konvencionalna poljoprivreda.

Lišeni GMO-a

Eko poljoprivreda bi mogla postati jedini prihvatljivi način poljoprivredne hrane, a prijelazno razdoblje bi trebalo biti pogodena svjedočila je puna dvorana, a neki od prisutnih su predavanje slušali na nogama.

– Tko u razvijenim europskim zemljama odumire. Njihova je zemlja u toj mjeri iskorištena da gotovo i ne postoji mikrobiološka aktivnost. Pesticidi su toliko zatrovali zemlju da danas proizvođači hrane moraju paziti na koji način i kako pristupiti poljoprivredi. U najgorojsituaciji je Velika Britanija, a blizu im je i Italija. Kod nas, naprotiv, zbog izostanka teške industrije, tlo je još uvijek u neusporedivo boljem stanju nego u razvijenim europskim zemljama, no tek se manji broj poljoprivrednih proizvođača, kao što sam spomenuo, odlučuje za eko poljoprivredu. I iako je trend uzlazan jer smo 2002. godine imali samo 2 eko proizvođača, nasuprot 1.528 registriranih 2012. godine, i dalje je riječ o jako malom postotku koji je trebutačno nešto veći od 2,5 posto. Razloga je mnogo, od problema s administracijom, posebice u dijelu imovinsko-pravnih odnosa, preko samog načina ekološkog uzgajanja koje zahtjeva više truda od konvencionalne poljoprivrede, pa do plasmana, naglasio je Klarić.

No, eko poljoprivreda bi mogla postati jedini prihvatljivi način poljoprivredne hrane, a prijelazno razdoblje bi

Maslinova mušica

Maslinova mušica je proteklih godina zadavala velike probleme maslinarima u cijeloj Europi. Kako bi doskočili tom problemu stvorena je genetski modificirana maslinova mušica koja nije u stanju proizvoditi ženke. Rezultat oplodnje tako modificiranog mužjaka maslinove mušice i ženke maslinove mušice su jaja iz kojih se izliježu isključivo mužjaci. Procjena je da će se na taj način, nedostatkom ženki, kroz deset godina u potpunosti iskorijeniti maslinova mušica koja će izumrijeti. No EU je stavio veto na uzgajanje takvih GMO mužjaka maslinove mušice jer se ne zna kakav bi mogao biti krajnji ishod. Poznato je da postoji sorta pauka koja jede maslinovu mušicu pa bi njen nedostatak mogao utjecati na prirodni hranidbeni lanac, čije se posljedice ne mogu predvidjeti.

Azijska strizibuba

Globalizacija svijeta je dovela poljoprivrednike pred nove izazove, suočeni su s problemima kojih nekada nije bilo. Klarić je izdvojio primjer azijske strizibube koja je prošle godine mnogo naštetila poljoprivrednicima, posebice eko poljoprivrednicima. Kako je riječ o nametniku koji je preko, najvjerojatnije tankera koji su prevozili robu iz Azije, došao u Europu, ovdje se zatekao na terenu na kojem nema prirodnog neprijatelja, primjerice neku ptiču koja se hrani azijskom strizibubom, pa se buba jako razmnožila.

Od ekološke do konvencionalne poljoprivrede i – natrag

Predavanje je otvorila Nives Rogoznica iz «Eko Zadra», naglasivši kako je nekada sva proizvodnja bila eko-ekološka, ljudi su hranu proizvodili onako kako je to priroda davala. U kratkom vremenskom periodu poljoprivredna proizvodnja je iz ekološke prešla u poljoprivredu koju zovemo konvencionalna, iako poljoprivreda koju danas tako zovemo egzistira tek neznatan dio povijesti obrađivanja zemlje.

Ravnoteža i sklad cjeline

Ekološka poljoprivreda je proizvodnju bez primjene mineralnih gnojiva, pesticida, hormona i sličnog. Bit eko poljoprivrede nije samo u ispotavljanju agrokemikalija, nego u sveukupnom gospodarenju koje teži uspostavi mjeloviitog gospodarstva koje se sastoji od više osnovnih dijelova: oranica, pašnjaka, vinograda, voćnjaka, vinograda i izgaja stoke. Na taj se način uspostavlja ravnoteža i sklad cjeline, a ujedno i stabilnost i otpornost na vanjske utjecaje.

»Zelena transformacija«

Projekt «Zelena transformacija», kojeg je s 9.500 kuna financirala Zadarska županija, ima za cilj educirati potrošače i proizvođače o opasnostima korištenja pesticida, o GMO hrani, važnosti očuvanja starih sorti, organskim načelima vrtlarenja, urbanom vrtlarstvu, samoniklom jestivom bilju i grupama solidarne razmjene.

ZVJEZDICE ● DRAMSKA RADIONICA U SUKOŠANU I SV. FILIPU I JAKOVU OKUPLJA 65 DJECE

Mali lutkari spremaju se za put u Štrumpf selo

Krajem veljače ili početkom ožujka slijedi i lutkarska predstava. Istovremeno su i pripreme za predstavu na kraju školske godine godine, veliko finale s likovima popularnih štrumfova, najavila je Bausović

Napisao i snimio
Velimir BRKIĆ

SUKOŠAN/SV. FILIP I JAKOV ● Dramska radionica Zvjezdice nastavila je s radom u Sukošanu i u Sv. Filip i Jakovu. Dramska radionica je oživjela ova općinska područja, pod vodstvom voditeljice dipl. glumice i lutkarice Irene Bausović iz Turnja i pomoćnice Vedrane Vitali okupila čak 65 djece, u Sukošanu 25 i u Sv. Filip i Jakovu 40.

– Budući da je broj polaznika ostao gotovo isti, pristigli su i novi članovi, u drugom dijelu školske godine odlučili se raditi na lutkama, kazala je Bausović.

Lutke na radionici uz pomoć voditelja djeca sama izrađuju te su objeručke prihvatili uloge lutkara animatora.

Čarobna scenografija

– Djeca su mali istraživači života, ljudi, pojava. Lutke dovode u ovoj radionici igraju se svojim bezgraničnom maštom, uvažajući nove i stare poljine nad zmajevima i vješticama, a zajedno s kraljevićima oslobađajući ljupke kraljevne.

– Krajem veljače ili početkom ožujka slijedi i lutkarska predstava. Istovremeno su i pripreme za predstavu na kraju školske godine godine, veliko finale s likovima popularnih štrumfova, najavila je Bausović.

Kostimi se šivaju, tekst piše, a uloge za najpopularniju dječju predstavu se dijele – Papa Štrumpf, Štrumpfeta, Lacko, Mrgud i Trapavi kreću u avanturu skupa s novim likovima i uvijek zločestim Gargamelom.

– Ne propustite učiti u plavi svijet štrumpfova i tako postati dio ove štrumpfastične priče. Predstava će vas uvesti u Štrumpf selo i otkriti vam neotkrivene tajne. Povedite svoje dijete i uživajte, poziva Bausović.

Prvu predstavu, kazališnu bajku «Panika u Mrazogradu», polaznici radionice imali su neposredno pred Božić, na pozornici Doma mladeži u Sukošanu i u kino dvorani u Sv. Filipu i Jakovu. Uspješno premijeri mladi plesači i glumci Dramske radionice Zvjezdice pokazali su se u pravom sjaju. Mališani, zapravo od reda djevojčice, pripremali su se za predstavu dva mjeseca, a posao su odradili profesionalno.

– Na obje predstave predviđeno je ukupno 6 djece. Odaziv publike je bio veličanstven, ističe Bausović.

Naime, gledatelji su mašćju prema scenariju autorice Irene Bausović, bogati kostimi, čudesna scenografija, vilenjačka glazbena oduševili su sve nazočne, djecu, roditelje, braću i sestre, bake i djedove te ostalu rodbinu koja je neuromo bliceala fotoaparatima.

Irena Bausović je glumi i lutkarstvo 2009. godine završila na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. Iste godine počinje raditi u Kazalištu lutaka Zadar kao glumica-lutkarica.

– Kada čovjek ude u taj čaroban svijet, naprosto se u njega zaljubi. Predstava Zvjezda koju sam prvi put izvela prije pet i pol godina godina kao završni ispit je lutkarstva, proglašena je najboljim završnim radom do tada, radi čega sam i dobila Dekanovu nagradu, govori samozatajna Bausović.

Predstava je izvođena preko 50 puta diljem Zadarske, Šibenske i Zagrebačke županije. Njezina ljubav, talent i umijeće od strske su već prepoznati i ovjenčani nagradama, a dječji osmjesi i pljesak malih ruku koji uljepšavaju Irenin lutkarski život nešto su što svakom umjetniku daje energiju i motivaciju za otkrivanje novih svijetova koji skriveni čekaju svjetla pozornice.

U lutkarstvu je manje – više

– Treba imati na umu i to da je u lutkarstvu manje zapravo više, pa se često jednim pokretom može više pokazati nego s petnaest recenica. U lutkarstvu i mala uloga može biti fantastična, navodi Bausović te nastavlja:

– Sve se može pokazati i reći kroz lutku, koja ipak ima svoja pravila. Naime, važno je shvatiti i to da u lutkarstvu nisam ja najvažnija, lutka je najvažnija. Ja sam njezin «sluga» iako smo jedno. Medium, lutka je uvijek u prvom planu, naglasava Bausović.

Pritom dodaje kako je lijep osjećaj kad čovjek dopre do djece u gledalištu. Ti mali gledatelji u predstavama prepoznaju i ljubav, i dobrotu i tugu.

– Lutkarstvo oplemenjuje, kao i svaka umjetnost. Lutka može sve pa lutkari i ne kažaju. Uzmu lutku i lutkaju, ističe.

Lutkarstvo joj je, kaže, promijenilo način života.

– Pritisnuti našim sadašnjim problemima, svi manje više zaboravljamo na budućnost, zaboravljamo na djecu. Sadržaji ove radionica, između ostalog, razvijaju drugačije poglede na svijet i kreativnost koji nam je tiekako potrebna, naročito kod djece, zaključila je Irena Bausović.

Irena Bausović

Vesela družina

Djevojčice su lutkarna udahnule život

»FRIDAY LIVE«

Grupa Furešti večeras u Hitch baru

ZADAR ● Grupa Furešti zabavljat će u petak goste u Hitch baru na večeri «Friday lives». Program počinje u 23 sata, a Furešti će pjevati popularne hitove novije zabavne produkcije. Da bi atmosfera bila na visini i ovaj će petak biti promotivne cijene pića, a ulaz je slobodan. Više informacija o grupi Furešti može se naći na njihovim službenim Facebook stranicama. Dan kasnije, u subotu, u popularnom zadarskom nočnom baru pjevat će Jelena Vučković. Pjevačica poznata po svom hit singlu «Mišu moj» zabavljat će goste već od 22 sata, a do pomoći ulaz će biti slobodan. Da bi izbjegli gužve, što je poznato kada je u pitanju Jelena i njeni «miševi», rezervacije stolova moguće su prije koncerta, na broj telefona kluba koji stoji na njihovim web stranicama. (B.I.)